

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

08 червня 2022 року

Справа №200/1688/22

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі головуючого судді Голубової Л.Б., розглянувши за правилами спрощеного позовного (письмового) провадження адміністративну справу

за позовом   Кучкіної Юлії Олександрівни
до   департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради
про   визнання протиправними дій, зобов'язання вчинити певні дії

Кучкіна Юлія Олександрівна звернулась до Донецького окружного адміністративного суду з позовом до департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради про:

- визнання протиправними дій щодо відмови в призначенні допомоги при народженні дитини;
- зобов'язання призначити та виплатити допомогу при народженні дитини в розмірі, що встановлений ст. 12 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми».

В обґрунтування позовних вимог зазначає, що 03 серпня 2019 року позивач на тимчасово окупованій території народила доньку - Уханьову Анастасію Олексіївну, про що свідчить свідоцтво про народження серії І-ОК № 824539 від 30 жовтня 2019 року.

13 липня 2021 року Кучкіна Юлія Олександрівна звернулась до відповідача із заявою про призначення допомоги при народженні дитини.

Рішенням від 20 серпня 2021 року відповідач відповів позивачу у призначенні допомоги. Причиною відмови у призначенні допомоги вказано: звернення Кучкіної Ю.О. за її призначенням після спливу дванадцяти місяців з дня народження дитини.

Листом № 56.13.7-103-56.1 від 11.01.2022 року, адресованим адвокату позивача, відповідач зазначив, що державну допомогу при народженні дитини не призначено, оскільки звернення за її призначенням надійшло пізніше дванадцяти місяців з дня народження дитини.

З зазначених підстав вважає дії відповідача щодо відмови у призначенні соціальних виплат протиправними та такими, що порушують її конституційні права.

Ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 02 лютого 2022 року позовну заяву було залишено без руху у зв'язку з невідповідністю вимогам ст. 161 КАС України.

Ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 15 лютого 2022 року відкрито провадження у справі за правилами спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи (у письмовому провадженні).

Відповідачем письмовий відзив у строки, встановлені ухвалою суду про відкриття провадження у даній справі, не надано, тому суд вважає за доцільне розглянути справу на підставі наявних в матеріалах справи доказів.

Відповідно до положень статті 257 Кодексу адміністративного судочинства України даний предмет спору віднесено до розгляду за правилами спрощеного позовного провадження, суд вважає за можливе розглянути справу в порядку спрощеного позовного провадження, враховуючи, що відповідача у відповідності до норм законодавства повідомлено про наявність позову.

Дослідивши матеріали справи, розглянувши справу в межах заявлених позовних вимог і наданих доказів, оцінивши докази відповідно до вимог ст.ст. 72-79 Кодексу адміністративного судочинства України, суд –

ВСТАНОВИВ:

Кучкіна Юлія Олександрівна є громадянкою України, про що свідчить паспорт серії ВК № 531642. Згідно паспортних даних позивач зареєстрована за адресою: Донецька область, м. Моспине, вул. Первомайська, буд. 11.

Згідно довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи від 13.07.2021р. № 1411-5000375519/56969 позивач зареєстрована за адресою: Донецька область, м. Маріуполь, вул. Архітектора Нільсена, буд. 32, кв. 24.

Відповідно до свідоцтва про народження Центрального районного у місті Маріуполі відділу РАЦС Головного територіального управління Міністерства юстиції у Донецькій області у позивача 03.08.2019 року в місті Донецьку народилася дитина – Уханьова Анастасія Олексіївна.

Відповідно до довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи від 13.07.2021р. № 1411-5000375523/56970 позивач зареєструвала ВПО свою дочку за адресою: Донецька область, м. Маріуполь, вул. Архітектора Нільсена, буд. 32, кв. 24.

Позивач, Кучкіна Ю.О. 13.07.2021 року звернулася до відповідача з заявою та доданими до неї документами про призначення державної допомоги при народженні дитини, однак отримала лист № 56.13.7-103-56.1 від 11.01.2022 року про відмову у призначенні допомоги при народженні дитини, оскільки звернулася з заявою про призначення допомоги після спливу 12 місяців після народження дитини.

Крім того, відповідачем 20.08.2021 року прийнято рішення про відмову у призначенні позивачу допомоги державної допомоги при народженні дитини, при цьому позивач його не оскаржує.

Перевіряючи правомірність дій відповідача щодо відмови у призначенні допомоги при народженні дитини, суд виходить з наступного.

Статтею 46 Конституції України визначено, що громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Відповідно до статті 3 Конвенції про права дитини, ратифікованої постановою Верховної Ради України № 789-ХІІ від 27 лютого 1991 року, в усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини. Держави-учасниці зобов'язуються забезпечити дитині такий захист і піклування, які необхідні для її благополуччя, беручи до уваги права й обов'язки її батьків,

опікунів чи інших осіб, які відповідають за неї за законом, і з цією метою вживають всіх відповідних законодавчих і адміністративних заходів.

Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», громадяни України, в сім'ях, яких виховуються та проживають неповнолітні діти, мають право на державну допомогу у випадках та на умовах, передбачених цим Законом та іншими законами України.

Статтею 10 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» визначено, що допомога при народженні дитини за цим Законом надається одному з батьків дитини (опікуну), який постійно проживає разом з дитиною. Одноразова допомога, призначена опікуну, вважається власністю дитини.

Відповідно до частини сьомої та дев'ятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», допомога при народженні дитини призначається за умови, якщо звернення за її призначенням надійшло не пізніше дванадцяти місяців з дня народження дитини. Виплата допомоги при народженні дитини припиняється у разі: позбавлення отримувача допомоги батьківських прав; відібрання дитини в отримувача допомоги без позбавлення батьківських прав; тимчасового влаштування дитини на повне державне утримання; припинення опіки або звільнення опікуна від його повноважень щодо конкретної дитини; нецільового використання коштів і незабезпечення отримувачем допомоги належних умов для повноцінного утримання та виховання дитини.

Умови призначення і виплати державної допомоги та перелік документів, необхідних для її призначення, визначено цим Законом та Порядком призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 року № 1751 (далі - Порядок № 1751).

Так, відповідно пункту 13 Порядку №1751 допомога при народженні дитини, яка народилась після 08 квітня 2011 року, надається в сумі, кратній 30 розмірам прожиткового мінімуму, - на першу дитину; кратній 60 розмірам прожиткового мінімуму,- на другу дитину і т.д. Виплата допомоги здійснюється одноразово у десятикратному розмірі прожиткового мінімуму при народженні дитини, решта суми допомоги на першу дитину виплачується протягом 24 місяців, на другу дитину - 48 місяців, на третю і кожен наступну дитину - 72 місяців рівними частинами.

Як встановлено судом і не заперечується сторонами, з заявою про призначення одноразової державної допомоги при народженні дитини позивач вперше звернулася до УСЗН з пропуском встановленого законом строку, надавши до неї повний перелік необхідних документів.

З пункту 12 Порядку №1751 вбачається, що виплата допомоги при народженні дитини призначається за умови, що звернення за її призначенням надійшло не пізніше ніж через 12 календарних місяців після народження дитини.

В даному випадку неможливість своєчасного звернення одним з батьків до органу, який здійснює призначення допомоги при народженні дитини, призводить до порушення інтересів дитини.

Аналогічні висновки щодо застосування норм права викладені в постановках Верховного Суду від 14.02.2018 року у справі № 591/610/16-а, від 06.09.2018 року в справі № 242/5735/16-а, від 12.03.2019 року у справі № 760/183158/16-а, від 16.07.2020 року у справі № 265/4175/16-а, які суд враховує при виборі і застосуванні норми права до спірних правовідносин відповідно до ч. 5 ст. 242 Кодексу адміністративного судочинства України.

Суд наголошує, що позивач і її дитина є громадянами України, тобто, мають такі ж самі конституційні права, як і інші громадяни України, оскільки законодавство України не допускає обмеження прав на соціальний захист, зокрема, права на отримання допомоги при народженні дитини. Відповідно до правової позиції Європейського Суду з прав людини, викладеної у п. 23 рішення «Кечко проти України» від 08 листопада 2005 року, якщо чинне правове положення передбачає виплату певних надбавок і дотримані всі вимоги, необхідні

для цього, органи державної влади не можуть свідомо відмовляти у цих виплатах, доки відповідні положення є чинними.

Позивач має право на отримання державної допомоги при народженні дитини. Реалізація позивачем права на вільний вибір місця проживання в Україні, гарантованого Законом України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», не може позбавляти її права на отримання допомоги при народженні дитини.

Згідно з частиною другою статті 2 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», реєстрація міста проживання чи міста перебування особи або її відсутність не може бути умовою реалізації прав і свобод, передбачених Конституцією, законами чи міжнародними договорами України, або підставою для їх обмеження.

Крім того, позивачем заявлений позов в інтересах малолітньої дитини для її належного матеріального забезпечення, а відповідно до частини сьомої статті 7 Сімейного Кодексу України, дитина має бути забезпечена можливістю здійснення її прав, установлених Конституцією України, Конвенцією про права дитини, іншими міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Відповідно до пункту 1 статті 3 Конвенції про права дитини від 20 листопада 1989 року (в редакції зі змінами, схваленими резолюцією 50/155 Генеральної Асамблеї ООН від 21 грудня 1995 року), яку ратифіковано постановою Верховної Ради України № 789-ХІІ від 27 лютого 1991 року, в усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини.

Таким чином, право позивача на отримання допомоги при народженні дитини є безперечним і забезпечення цього права становить суть взятих на себе державою зобов'язань.

Як зазначено вище, відповідачем 20.08.2021 року прийнято рішення про відмову у призначенні позивачу допомоги державної допомоги при народженні дитини, проте позивач його не оскаржує.

Суд для повного та ефективного захисту прав позивача вважає за доцільне на підставі ч. 2 ст. 9 КАС України вийти за межі позовних вимог та скасувати вказане рішення відповідача як протиправне.

Згідно з частиною другою статті 77 КАС України, в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача.

З огляду на викладене вище, суд дійшов висновку про наявність підстав для задоволення заявлених позивачем вимог про визнання протиправними дій, зобов'язання призначити та здійснити виплату державної допомоги при народженні дитини за заявою позивача від 13.07.2021 року.

За вимогами ч. 1 ст. 139 КАС України при задоволенні позову сторони, яка не є суб'єктом владних повноважень, всі судові витрати, які підлягають відшкодуванню або оплаті відповідно до положень цього Кодексу, стягуються за рахунок бюджетних асигнувань суб'єкта владних повноважень, що виступав відповідачем у справі, або якщо відповідачем у справі виступала його посадова чи службова особа.

Згідно частини 3 статті 243 Кодексу адміністративного судочинства України у виняткових випадках залежно від складності справи складення рішення, постанови у повному обсязі може бути відкладено на строк не більш як десять, а якщо справа розглянута у порядку спрощеного провадження - п'ять днів з дня закінчення розгляду справи.

Відповідно до частини 4 статті 243 Кодексу адміністративного судочинства України судові рішення, постановлені у письмовому провадженні, повинні бути складені у повному обсязі не пізніше закінчення встановлених цим Кодексом строків розгляду відповідної справи, заяви або клопотання.

З огляду на викладене, на підставі положень Конституції України, ст.ст. 2, 17, 77, 90, 139, 242-246, 255, 295 Кодексу адміністративного судочинства України, суд, -

ВІРШИВ:

Позовні вимоги Кучкіної Юлії Олександрівни (місце реєстрації відповідно паспорта громадянина України: 83492, Донецька область, м. Моспине, вул. Первомайська, буд. 11; місце фактичного проживання/перебування згідно довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи від 13.07.2021р. № 1411-5000375519/56969: 87515, Донецька область, м. Маріуполь, вул. Архітектора Нільсена, буд. 32, кв. 24, РНОКПП 3378804500) до департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради (місцезнаходження згідно даних з ЄДР: 87500, Донецька область, м. Маріуполь, пр-т. Миру, буд. 70, код ЄДРПОУ 41336065) про визнання протиправними дій та зобов'язання вчинити певні дії – задовольнити.

Визнати протиправними дії Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради щодо відмови відмову Кучкіній Юлії Олександрівни в призначенні допомоги при народженні дитини Уханьової Анастасії Олексіївни.

Визнати протиправним та скасувати рішення Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради від 20.08.2021 року про відмову Кучкіній Юлії Олександрівни в призначенні допомоги при народженні дитини Уханьової Анастасії Олексіївни.

Зобов'язати Департамент соціального захисту населення Маріупольської міської ради призначити та виплатити Кучкіній Юлії Олександрівни допомогу при народженні дитини в розмірі, що встановлений ст. 12 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми».

Стягнути з Департаменту соціального захисту населення Маріупольської міської ради (код ЄДРПОУ 41336065) за рахунок бюджетних асигнувань на користь Кучкіної Юлії Олександрівни (РНОКПП 3378804500) судові витрати з судового збору у розмірі 992 (дев'яност дев'яносто дві) гривні 40 копійок.

Рішення складено у повному обсязі та підписано 08 червня 2022 року.

Апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів з дня його проголошення. Рішення суду може бути оскаржене до Першого апеляційного адміністративного суду.

Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Суддя

Л.Б. Голубова

